

Toelichtingsdocument zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen

Inhoud

1	Juridische basis voor een herziening.....	2
2	Zoneringsplannen (ZP).....	2
2.1	Wat is een zoneringsplan?	2
2.2	De herziening van de zoneringsplannen	3
3	Gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP)	3
3.1	Wat is een gebiedsdekkend uitvoeringsplan?.....	3
3.2	De actualisatie van de GUP's.....	4
3.3	Verfijning GUP: doelstelling per waterlichaam en per gemeente	5
3.3.1	Polaris	5
3.3.2	Simulator	7
3.4	actualisatie van De Milieu-impacttoetskaart (MITK).....	8
3.5	Gebiedsgerichte prioritering door spreiding saneringsopdracht in de tijd.....	9
3.6	(prioritaire) IBA's in het GUP	10
4	voorstelling in een geoloket	11
4.1.1	Gegevenslagen	11
4.1.2	Achterliggende documenten.....	13

////////////////////////////////////

2.2 DE HERZIENING VAN DE ZONERINGSPLANNEN

Onder een herziening worden de aanpassingen ten gevolge van een visiewijziging verstaan. Een visiewijziging betekent een overgang van collectief (groene cluster) naar individueel te optimaliseren buitengebied (rode cluster) en vice versa.

De ZP's werden in 2015 een eerste keer herzien bij de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. De procedure voor de meest recente herziening van de ZP is in 2021 afgerond. De ontwerp van herziene zoneringsplannen werden voorgelegd tijdens het openbaar onderzoek dat gevoerd werd naar aanleiding van de opmaak van de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen.

Algemeen beschouwd blijven de doorgevoerde herzieningen zeer beperkt, wat de rechtszekerheid voor de betrokken partijen ten goede komt. Op basis van een grondige motivatie werd (voornamelijk) een aantal groene clusters (collectief te optimaliseren buitengebied) omgevormd tot rode clusters (individueel te optimaliseren buitengebied).

Enkel voor een aantal van de gemeenten die behoren tot het werkingsgebied van Fluvius is de herziening aanzienlijker. In het verleden werd voor deze gemeenten heel ver gegaan in het plannen van riolering. Rekening houdend met de huidige inzichten is dit niet haalbaar.

3 GEBIEDSDEKKENDE UITVOERINGSPLANNEN (GUP)

3.1 WAT IS EEN GEBIEDSDEKKEND UITVOERINGSPLAN?

Het gebiedsdekkend uitvoeringsplan bouwt verder op het zoneringsplan en regelt de uitvoering en de timing van de nog uit te voeren saneringsprojecten (riolering en IBA) en de onderlinge afstemming ervan. In het GUP wordt ook vastgelegd welke projecten het meest prioritair zijn en wie de projecten dient uit te voeren.

In de GUP's wordt de afbakening van de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsopdracht in het buitengebied vastgelegd via de overnamepunten.

Een uitvoeringsplan omvat ook de aanduiding van de gebieden waar kan afgeweken worden van de verplichting tot de aanleg van een gescheiden stelsel.

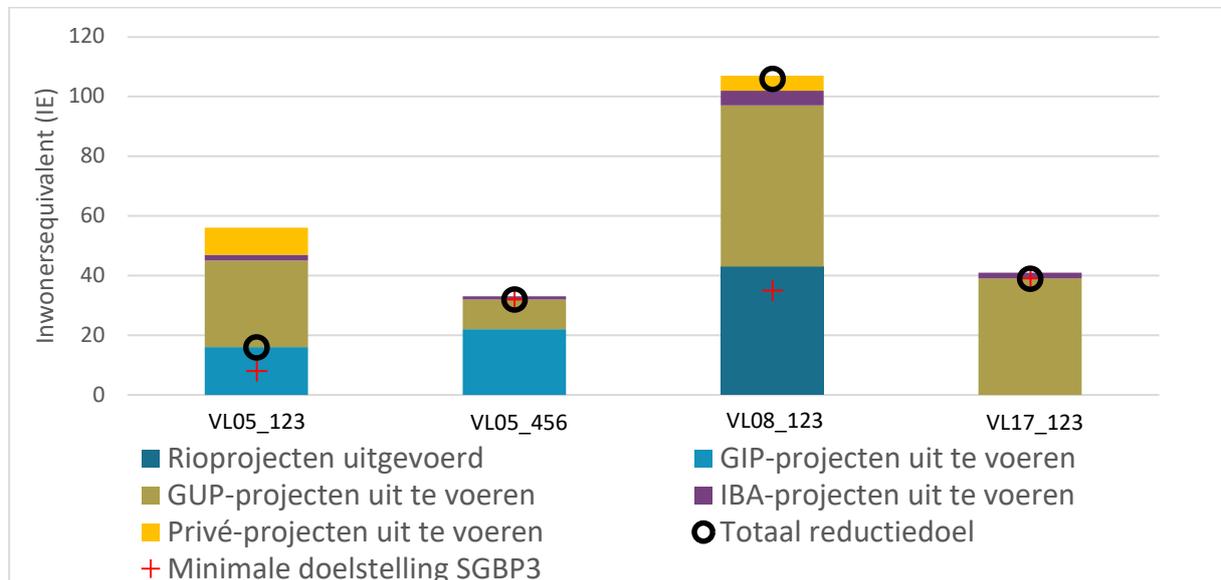
De eerste GUP's werden eind 2015 vastgesteld bij de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. Hierbij werden de verschillende projecten onderling geprioriteerd op basis van een kostenbatenanalyse waarbij de kostprijs van het project werd vergeleken met de milieu-impact (via het LINGO-model). Er werd tevens rekening gehouden met de milieu-impact van het effluent van de RWZI. Ecologische criteria werden afgetoetst in de milieu-impacttoetskaart. Dit alles leverde een verdeling van de GUP-projecten over verschillende prioriteitenklassen.

////////////////////////////////////

De meest recente drukken en de reductiedoelen per doelgroep zijn respectievelijk terug te vinden in de oppervlaktelichaamfiches 'Druk- en impactanalyse' en 'Reductiedoelen en Afwijkingen'. Deze zijn voor elk waterlichaam ter beschikking via het geoloket 'Overzicht oppervlaktewaterlichamen'.

3.3.2 Simulator

Het resultaat van Polaris is een doelstelling (nog te saneren aantal IE's) per waterlichaam per gemeente. Deze doelstelling kan in een grafiek uitgezet worden tegenover het lopende beleid (uitgevoerd en nog uit te voeren), de nog uit te voeren GUP-rioleringsprojecten, de nog uit te voeren IBA-projecten en de nog uit te voeren privé-projecten.

Indien minder dan 5% van de totaal via rioleringsprojecten te saneren IE's voor de gemeente gelegen is in een bepaald WL wordt deze wel in de tabel maar niet in de grafiek getoond.

Door het ambitieniveau (= de keuze van de nog uit te voeren projecten) te laten variëren kan de gemeente nagaan of de doelstelling voor 2027 wordt bereikt of niet. Daarnaast kan ook de bijhorende financiering gesimuleerd worden.

Deze gegevens werden opgenomen in een op maat gemaakte simulator. Deze moet de gemeenten en rioolbeheerders toelaten om af te stemmen met andere beleidsprioriteiten en hun bijhorende beleidsplanning.

Een eerste versie van de simulator werd in juli 2019 aan elke Vlaamse gemeente overgemaakt. De simulator wordt aangeboden als ondersteuning en responsabilisering en maakt geen deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen zelf.

Een tweede versie werd in november 2020 op een digitale workshop gepresenteerd aan de gemeenten en rioolbeheerders. Deze versie maakte gebruik van recentere modelleringscijfers inzake waterkwaliteit en de meest actuele rioleringsdata. Daarnaast werd het gebruiksgemak van de simulator verhoogd, in lijn met de feedback van gemeenten en rioolbeheerders.

3.4 ACTUALISATIE VAN DE MILIEU-IMPACTTOETSkaart (MITK)

De ecologische criteria binnen het GUP worden afgetoetst in de zogenaamde milieu-impacttoetskaarten. Deze zijn opgebouwd uit een aantal thema's die verschillende aspecten behandelen die de impact van de lozing van huishoudelijk afvalwater kunnen vergroten.

De eerste versie van de MITK dateert van 2009 en werd geactualiseerd. De nieuwe MITK is opgemaakt als ondersteunend element zodat voor een project kan nagegaan worden of het invulling geeft aan meerdere doelen: drinkwater, instandhoudingsdoelstellingen, gebiedsgerichte prioritering, ... en of op die manier win-wins kunnen gecreëerd worden.

Volgende impactthema's en sublagen liggen aan de basis van de nieuwe MITK: ecologisch waardevolle gebieden (Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied, VEN en RAMSAR), ecologisch waardevolle waterlopen (kwetsbare waterlopen m.b.t. overstorten), water voor de mens (drinkwater, zwemwater en recreatiewater), speerpunt- en aandachtsgebieden.

De nieuwe kaart is dan ook opgebouwd uit volgende lagen (de veldnaam uit de bijhorende shapelaag is telkens vermeld):

Beschrijving	Veldnaam
Zwem- en recreatiezones	ZWRW_ZONE
Zwem- en recreatiezones: buffer 50m rond eigenlijke zones	ZWRW_50
Drinkwater: kwetsbare waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 50m	DWOS_K50
Drinkwater: kwetsbare waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 100m	DWOS_K100
Drinkwater: strategische waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 50m	DWOS_S50
Drinkwater: strategische waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 100m	DWOS_S100
Drinkwater: intrekgebied*: bronzone	DWIZ_BRON
Drinkwater: intrekgebied*: korte reistijd	DWIZ_KORT
Drinkwater: intrekgebied*: zeer korte reistijd	DWIZ_ZK
Drinkwater: intrekgebied*: middellange reistijd	DWIZ_ML
Drinkwater: intrekgebied*: lange reistijd	DWIZ_LANG
Drinkwater: waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen - buffer 50m	DW_Z1_50
Drinkwater: waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen - buffer 100m	DW_Z1_100
Drinkwater: Actuele afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_HUI
Drinkwater: Toekomstige afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_TOE
Drinkwater: Extra afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_WAC
Instandhoudingsdoelstellingen - Doelenwaterloop - buffer 50m	IHDDL_50

////////////////////////////////////

als de nieuwe speerpuntgebieden, deze met klasse 4 en 5 als de nieuwe aandachtsgebieden. Meer informatie over de klasse van een waterlichaam is te vinden in hoofdstuk 4 van de stroomgebiedbeheerplannen (§ 4.2.1.) en in hoofdstuk 1 van het bijhorende maatregelenprogramma (§ 1.2.2.1.).

Dit resulteert in een verhoudingsgewijze spreiding van het reductiedoel over de beoogde planperiodes waarin de goede toestand behaald zal worden:

- voor waterlichamen in klasse 5 of 6 bedraagt de doelstelling voor 2027 tenminste 1/3 van het reductiedoel.
- voor waterlichamen met klasse 4 bedraagt de doelstelling voor 2027 tenminste de helft van het reductiedoel.

Deze gebiedsgerichte prioritering mag echter niet leiden tot het afremmen of uitstellen van het lopend beleid.

De doelstelling wordt zesjaarlijks geëvalueerd en kan bijgesteld worden o.b.v. nieuwe inzichten of evoluties.

Voor waterlichamen met klasse 2 en 3 dient het volledige reductiedoel aangepakt te worden binnen de volgende planperiode, aangezien deze al voor een groot deel door uitvoering van het lopende beleid kunnen worden gehaald.

Indien de gemeente acties dient te ondernemen binnen verschillende waterlichamen, dan wordt voorrang gegeven aan de doelstellingen binnen de waterlichamen met de meest prioritaire klasse.

De zoals in het vorige GUP bepaalde prioriteit van een project kan binnen eenzelfde waterlichaam ondersteunend zijn aan het bereiken van het reductiedoel.

De binnen de planperiode gerealiseerde toename van de zuiveringsgraad per waterlichaam, die niet te wijten is aan een bevolkingstoename binnen die planperiode, kan op high-level niveau een maat zijn voor het behalen van de actiedoelstellingen m.b.t. de verdere uitbouw.

3.6 (PRIORITAIRE) IBA'S IN HET GUP

De nog te plaatsen IBA's in het GUP werden bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 gescreend en geactualiseerd voor het geval een IBA niet meer van toepassing is: geen lozing of gebouw meer aanwezig, aangesloten op riolering, ...

De prioritaire IBA's worden ook verder aangevuld met de IBA's die een onmiddellijke invloed hebben op de waterkwaliteit. Dit gebeurde aan de hand van een GIS-matige analyse van IBA's in de nabijheid van meetpunten i.h.k.v. de kaderrichtlijn Water of van een (grond)waterwinning of een waterloop met instandhoudingsdoelstellingen (voor zover deze nog niet als prioritair zijn opgenomen). De overige IBA's blijven hun prioriteit behouden.

Voor lozingen in de volgende gebieden werden de IBA's als prioritair beschouwd:

////////////////////////////////////

- een buffer van 50 meter rond zwem- en recreatiewater;
- een buffer van 50 meter rond kwetsbare en/of strategische waterlopen i.h.k.v. grondwaterwinningen;
- een aandachtsgebied kwetsbare grondwaterwinning (Intrekgebieden);
 - o in een bronzone (reistijd infiltrerend water 1 – 100 jaar)
 - o in een impactzone zeer korte termijn (reistijd infiltrerend water 0 – 5 jaar)
- een buffer van 50m rond waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen;
- een buffer van 50 meter rond een waterloop met instandhoudingsdoelstellingen of een buffer van 50 meter rond een opwaartse waterloop én gelegen in een watergebonden habitat- of volgelichtlijngebied;
- een buffer van 100 meter tot een operationeel meetpunt i.h.k.v. de kaderrichtlijn Water.

Deze categorie van nieuwe prioritaire IBA's kreeg prioriteit 2. In de gegevenslagen van het geoloket (zie verder) kunnen deze herkend worden aan de code 3-SGBP3 (PRIO_CODE).

De doelstelling voor het plaatsen van IBA's is per waterlichaam globaal opgenomen. De IBA's kunnen dus mee beschouwd worden als aandeel in het reduceren van de druk, omwille van kortere doorlooptijden, maar wel rekening houdend met de beperktere zuiveringsefficiëntie. Daarnaast hebben ze voornamelijk een lokale functie in kwetsbare gebieden zoals waterwingebieden, VEN/HR-gebieden en kunnen dus ook een bijdrage leveren aan drinkwaterdoelen en instandhoudingsdoelstellingen (IHD).

De reeks van prioritaire IBA's doet geen afbreuk aan andere wettelijke verplichtingen tot het (onmiddellijk) plaatsen van een IBA conform Vlare II (bvb. bij nieuwbouw in een individueel te optimaliseren buitengebied of niet gezondeerd gebied, bij de uitzondering op de aansluitplicht op riolering, ...)

Het blijft dus belangrijk om de uitbouw van de IBA's aan te houden en zeker niet te laten vertragen.

4 VOORSTELLING IN EEN GEOLOKET

4.1.1 Gegevenslagen

In het [geoloket zonering en uitvoeringsplan](#) kan een hele reeks gegevenslagen worden aan- of uitgevinkt. Per gegeven kan - via de infoknop - bijkomende informatie opgehaald worden door te klikken in de kaart. Dit geoloket bevat sinds de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 een aantal extra gegevenslagen.

- Zoneringsplan: Clusters
- Zoneringsplan: Centraal gebied
- GUP: rioleringsprojecten (strengen)
- GUP: rioleringsprojecten prioriteit (buffers)
- **Lopend beleid (strengen) NIEUW!**

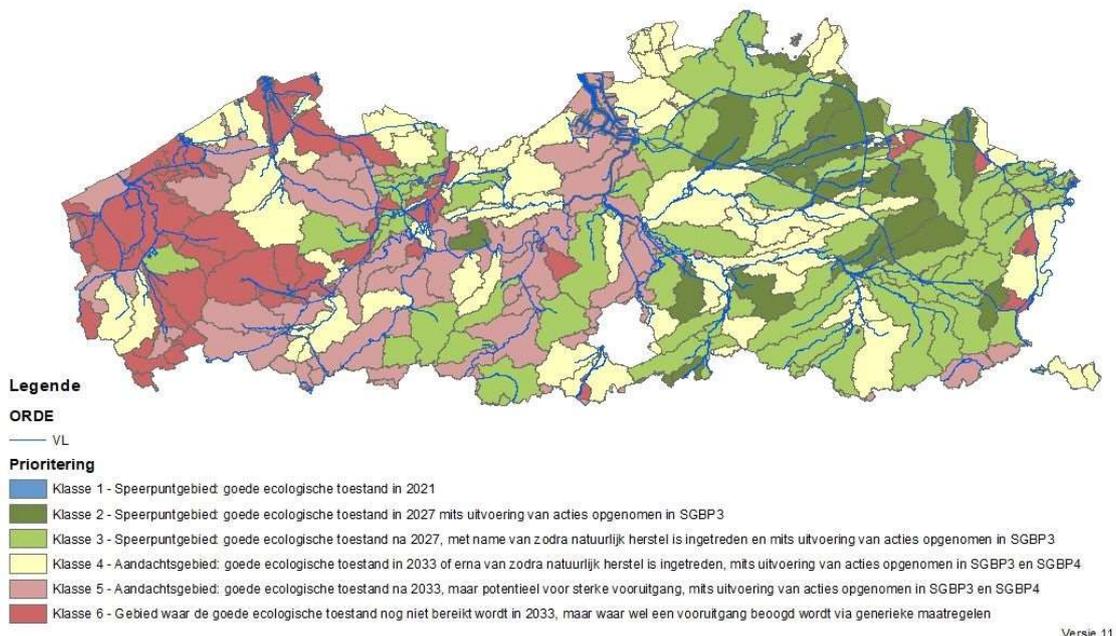
////////////////////////////////////

Onder lopend beleid worden alle uitbreidingsprojecten opgedragen op een bovengemeentelijk programma tot en met OP 2020 en op een subsidieprogramma tot en met GIP 2019 (en niet uitgevoerd na 2017) verstaan. Deze projecten hebben de status actief of gepland (infoknop).

- Lopend beleid prioriteit (buffers)
- GUP: prioritaire IBA's
- **Gebiedsgerichte prioritering (Waterlichamen) NIEUW!**

In het GUP wordt een gebiedsgerichte prioritering ingebouwd op basis van een reductiedoel per waterlichaam en van de prioriteitsklasse van het waterlichaam. De waterlichamen worden gevisualiseerd naargelang hun prioriteitsklasse.

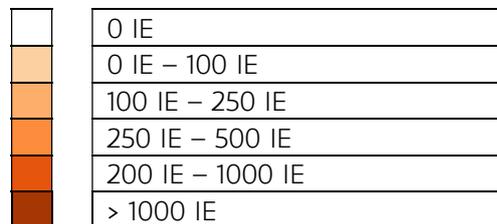
Gebiedsgerichte prioritering

Via de infoknop zijn de naam, de code en de prioriteitsklasse van het waterlichaam op te vragen. Ook de link naar een pdf-document m.b.t. het reductiedoel van het waterlichaam is via de infoknop voorzien (zie verder).

- **Reductiedoelen NIEUW!**
Per waterlichaam wordt een reductiedoel bepaald. Dit geeft het aantal IE aan dat nog bijkomend gezuiverd dient te worden om de goede toestand te bereiken. Het totale reductiedoel per waterlichaam wordt gevisualiseerd volgens kleurintensiteit.

////////////////////////////////////

Figuur: legende reductiedoelen

Via de infoknop zijn o.m. volgende waarden te raadplegen:

- o Code van het waterlichaam
- o Totaal reductiedoel rioleringsprojecten
- o Reductiedoel – aandeel lopend beleid
- o Reductiedoel – aandeel gemeentelijke GUP's
- o Reductiedoel – aandeel bovengemeentelijke GUP's

- Geplande RWZI's
- Overnamepunten
- GUP: uitzondering optimale afkoppeling

- **Milieu-impacttoetskaart VERNIEUWD!**

De eerste versie dateert van 2009 en werd geactualiseerd. De nieuwe MITK is opgemaakt als ondersteunend element zodat voor een project kan nagegaan worden of het invulling geeft aan meerdere doelen: drinkwater, instandhoudingsdoelstellingen, gebiedsgerichte prioritering, ...

- Waterlopen
- Gemeenten
- Provincies
- Bekkens
- Middenschalige Orthofoto's AGIV
- Referentie achtergrondkaart
- Referentie achtergrondkaart (grijs)

4.1.2 Achterliggende documenten

Voor elke gemeente is een reeks van documenten (af te laden in pdf-formaat) beschikbaar via het geoloket. Om deze op te vragen geef je onderaan het loket de naam van de gemeente in, waardoor automatisch wordt ingezoomd. Gebruik dan de infoknop linksboven en klik ergens willekeurig in de kaart. Er verschijnt een extra venster waarin (de linken naar) alle beschikbare documenten worden opgelijst:

1. het herzien zoneringsplan

Het herzien zoneringsplan in kaartvorm. Hierin worden het centraal gebied en de rode en groene clusters voorgesteld:

////////////////////////////////////

